

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ІНТЕГРАТИВНИЙ ПОКАЗНИК НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Розбудова Нової української школи – це довготермінова реформа, яка розпочинається вже зараз [3]. Відтоді, як у грудні 2016 р. уряд України схвалив Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», НУШ стає орієнтиром модернізації вітчизняної освіти. Наразі вона реалізується у стандартах початкової і загальної середньої освіти, діяльності початкової школи, широкому громадському обговоренні всіх процесів, пов'язаних з радикальним оновленням української школи.

НУШ як системоутворення: сучасне освітнє середовище, нові зміст і структура, виховання на цінностях, орієнтація на учня тощо віддзеркалює світові освітні тенденції, зафіксовані, зокрема, у Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя (18.12.2006).

Очевидно, що одним з найважливіших концептуальних чинників НУШ стає компетентнісний підхід до навчання, а стратегічними поняттями – ключові компетентності, компетентнісний потенціал освітньої галузі. Відповідно й вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів також розробляються та подаються у зазначеному контексті.

Освітнє законодавство України визначило поняття компетентність, ключові компетентності. Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [4]. Ключові – це ті компетентності, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя [2].

Аналіз сутності ключових компетентностей свідчить, що вони інтегративні за своєю природою, оскільки формуються і реалізуються змістом кожного навчального предмету, універсальні за характером, важливі для будь-якої дитини, незалежно від віку, статі, здібностей і планів на майбутнє. Ключові компетентності є потенційно найзастосованішими учнями\ученицями у різних сферах їх діяльності.

Взаємодія різних складників НУШ проявляється і в компетентнісному потенціалі освітніх галузей, представленому в проекті Державного стандарту базової середньої освіти [1]. Зрозуміло, що зазначений потенціал залежить від завдань конкретної галузі\групи предметів\предмета, він спрямований на засвоєння їх змісту і специфічних умінь, характерних для цієї сфери знань. Компетентнісний потенціал формує когнітивний, діяльнісний, емоційний досвід учнів\учениць, їх здатність активізувати набуту освітню практику, використовувати її у певній життєвій ситуації. Водночас, компетентнісний потенціал, окреслюючи відповідне «ядро»

знань, розкриває здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень [1]. На цій же основі ґрунтуються й обов'язкові результати навчання здобувачів базової середньої освіти.

Інтегративний характер основних чинників НУШ реалізовано також в уміннях, наскрізних для всіх ключових компетентностей. Це вкотре підкреслює, що компетентнісне переформатування освіти, передбачає опанування учнями\ученицями не відокремленими знаннями та уміннями, а комплексними діями, спрямованими на розвиток самостійного пізнання. Власне у такий спосіб дитина стає суб'єктом освітнього процесу.

На реалізацію компетентнісного аспекту НУШ мають спрямовуватися усі складники змісту освіти, нові типи програм, система компетентнісно орієнтованих завдань тощо. Кожен з них стає тією методологічною одиницею освіти, яка реалізує напрям самостійного пошуку, активізує пізнавальну активність учнів\учениць, сприяє набуттю ними соціально значимих цінностей, розвитку критичного і творчого мислення.

Література:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Проект. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 30.05.2020).
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (дата звернення: 30.05.2020).
3. Нова українська школа. Реформа на десятиріччя. URL: <https://nus.org.ua/about/calendar/> (дата звернення: 30.05.2020).
4. Про освіту: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). Поточна редакція – від 02.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 30.05.2020).

Мартін А. М.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні одним із пріоритетних напрямів політики нашої держави є створення інклюзивного освітнього середовища. Кожна людина, незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має право на одержання освіти, якість якої не різниться від якості освіти здорових людей.

Мета Нової української школи - допомогти розкрити та розвинути таланти кожної дитини, в тому числі дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

До основних переваг інклюзивної форми навчання належать, насамперед, інтеграцію дітей з ООП в соціум, створення умов для їхньої подальшої успішної соціалізації, забезпечення принципів виховання